

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.28.13>

УДК 725.94:005.591.6(046)

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Шершунович Аліна Андріївна

Студентка магістратури кафедри архітектури та просторового планування
Національного авіаційного університету, Київ, Україна,
e-mail: alinashershunovich@gmail.com, orcid: 0009-0001-6106-2649

Анотація. Стаття має на меті показати важливість пам'яток архітектури, зокрема об'єктів Васильківського укріплення Київської фортеці, та як сучасний розвиток міст впливає на розформування територій історично важливих споруд. Також описано, які шляхи подолання існують у наш час та як задіяти об'єкти, щоб вони забезпечували розвиток місцевих ініціатив.

Методологія дослідження базується на системному підході, який включає аналіз досліджень пам'яток архітектури та прилеглої забудови, хронологію будівництва та розробку концепції збереження історичної спадщини. За рахунок цього розроблено рекомендації щодо формування адаптації історичних споруд під сучасні функції в системі туристичного маршруту.

У статті розглянуто актуальну проблему збереження історичної спадщини. В результаті визначено особливості адаптації історичних комплексів під сучасні функції на прикладі Київської фортеці. Запропоновано інтегрувати пам'ятки архітектури або ландшафту для стимулювання розвитку економіки та підтримки культурного розвитку. Основною пропозицією є створення культурного середовища, який включатиме в себе історичний музей та пішохідну меморіальну алею.

Запропоновано використання сучасних технологій в музейній справі з метою покращення кількості відвідування та залучення нової аудиторії. В статті розглядаються інноваційні підходи, такі як розширена реальність, віртуальні тури, інтерактивні виставки та мобільні додатки, які сприяють більш цікавому та змістовному дозвіллю відвідувачів.

Для досягнення цієї мети запропоновано пристосувати пам'ятки культури для проведення культурних заходів, концертів, виставок та інших подій. На основі цього також надано рекомендації замінити традиційні формати експозицій та виставок на більш сучасні та націлені на створення динамічного відвідування.

Ключові слова: ревіталізація, Київська фортеця, Васильківське укріплення, пам'ятка архітектури, громадський простір, музей, цифрові технології, фортифікаційні споруди, відвідувачі, експозиції, інтеграція, спадщина.

ВСТУП

У сучасному світі склалися принципи сталого розвитку територій міст. Проте важливим пунктом при формуванні населених пунктів є врахування історичного досвіду організації простору та його збереження.

Дослідження, аналіз та оцінювання культурної спадщини є необхідною передумовою планування розвитку міст [7]. Від характеру цих ресурсів, їх цінності, кількості, доступності та інших факторів залежить можливість залучення спадщини до економічного життя.

На прикладі об'єктів Київської фортеці, а саме валів та башт Васильківського укріплення, можемо побачити ситуацію розділення території між прилеглими житловими комплексами та втрату їх цінності. Складний характер і структура пам'яткових комплексів зумовили необхідність пошуку особливих підходів до їх охорони та сучасного використання в Україні. Ефективним рішенням є їх музеєфікація, методика яка наразі є провідною в нашій країні.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

У світовому арсеналі існують різні моделі здійснення культурної політики, у межах яких кожна держава має свої особливості формування та реалізації стратегії державного управління щодо об'єктів культурної спадщини, які потребують збереження та захисту. Серед публікацій та авторів можемо виділити:

«Preservation of historical monuments of ferghana region», Д. Рахронов, Б. Тошпо'Латов [2]. У статті на прикладі мавзолею Пошшопірім розглядаються можливості збереження історичних пам'яток Ферганської області та їх максимального використання в сучасному суспільстві, культурно-освітній сфері, ідейно-моральному, естетичному та культурно-духовному вихованні народу.

«Проектування музейної інфраструктури в контексті охорони пам'яток.», Вечерський В. [8]. Дослідження зосереджується на вивченні музею як складової культурного та просторового організму.

«Conservation and Restoration of Archaeological and Historic Buildings Some successful experiences», Ф.Х. Каліба [3]. Основною метою цього дослідження є перевірка значення збереження та реставрації архітектурної спадщини в успішному досвіді деяких важливих історичних будівель.

Серед відчизняних авторів, які підіймали подібні теми в своїх роботах можемо відокремити:

«Preservation of the Historical Architectural Environment in a Modern City», В. Ніколаєнко, О. Зубричев [13]. У статті розглядається проблема збереження пам'яток архітектури в сучасному місті. Дослідження проводилось, насамперед, на прикладах історичних архітектурних об'єктів міста Полтави.

«Transformation of city-forming accents on the example of fortifications in the sacral part of Kyiv», А. Марковський [5]. Основна думка полягає в тому, що збереження та вивчення фортифікаційних споруд є важливим завданням для збереження культурної спадщини України.

«Сучасні практики ревіталізації пам'яток палацово-паркової архітектури», Жукова О. В статті розглядаються питання формування концепції музею, вибору його локації, планування простору та функціональних зон. Автор також звертає увагу на важливість використання сучасних технологій та інтерактивних експозицій для залучення відвідувачів та створення цікавого та змістовного музейного досвіду.

МЕТА СТАТТІ

Стаття має на меті показати, як сучасний розвиток міста може впливати на історичні та культурні цінності території, зокрема на Васильківське укріплення, яке є пам'яткою архітектури. Розглянуто питання проектування та забудови нових об'єктів на території, зокрема, пропонується враховувати історичні та культурні зв'язки з місцевістю, зберігати традиції та архітектурні стилі, а також забезпечувати екологічну безпеку та сталий розвиток. Запропоновано шляхи використання цих територій з метою створення нових функцій, які б відповідали сучасним потребам міста та забезпечували розвиток місцевих ініціатив.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Культурна спадщина відіграє особливу роль серед багатьох факторів і умов життя людства протягом усієї його історії. Значимість спадщини для розвитку цивілізації не просто важлива, а визначальна в умовах екологізації та гуманізації сучасного суспільства [1]. Не винятком є й сама Київська фортеця, що являє собою одну з найбільш значущих історичних споруд на території України. Вона зберігає в собі пам'ять про багату і складну історію Києва та України загалом. Саме тому, формування та руйнування цієї фортеці є вагомою темою, що викликає неабиякий інтерес серед істориків та науковців.

Етапи формування Київської фортеці почалися ще у середньовіччі. Це були перші спроби забезпечити місто захисними спорудами, які склалися з дерев'яного каркасу. Потім на зміну їм прийшли більш потужні кам'яні стіни. Протягом наступних століть фортецю модернізували та змінювали, зокрема вона була розширена та зміцнена під час правління князя Ярослава Мудрого. Наступний етап формування припадає на XIV – XVI століття, коли дані споруди з периметру міста стягуються до центру. Таким чином вони виконують не тільки оборонні, а й адміністративні функції. Значною мірою на це вплинуло те, що в цей період Київ перейшов до литовської, а згодом польської, влади. З часом фортифікаційні

споруди втратили свою первинну оборонну функцію. Як один із факторів – революційні події 1917 року з утвердженням радянської влади і як результат – роль Київської фортеці, як оборонного об'єкту, починає стрімко зменшуватися (рис. 1).

Наразі захисні споруди Київської фортеці не збереглися у своєму первісному вигляді. Однак, на території фортеці все ще можна побачити залишки давніх укріплень, що стали свідками багатьох історичних подій. Умови, які вплинули на руйнування цілісності території Київської фортеці, були різноманітні. Наприклад, військові конфлікти, повстання, технічні проблеми при будівництві, а також проблеми з експлуатацією та обслуговуванням укріплень. Крім того, зростаюча потреба в житлових та комерційних приміщеннях

в межах міста спричинила руйнування деяких частин фортеці для забудови нових будинків.

Одним з прикладів руйнування частин Київської фортеці є Васильківське укріплення. Побудоване на початку XVIII століття, воно було розташоване на південному заході від міста та призначалося для захисту важливих торгових шляхів. З часом укріплення перестали обслуговувати, що призвело до його руйнування та поступового зникнення цілісності загальної території в середині XX століття. Проте ситуація, яка склалась XXI столітті, значно погіршилась. Масова забудова багатоповерхівок біля території валів та споруд докорінно змінила їх архітектурно-мистецьку вартість [5]. Тепер територія розірвана на клаптики та має занедбаний стан (рис. 2).

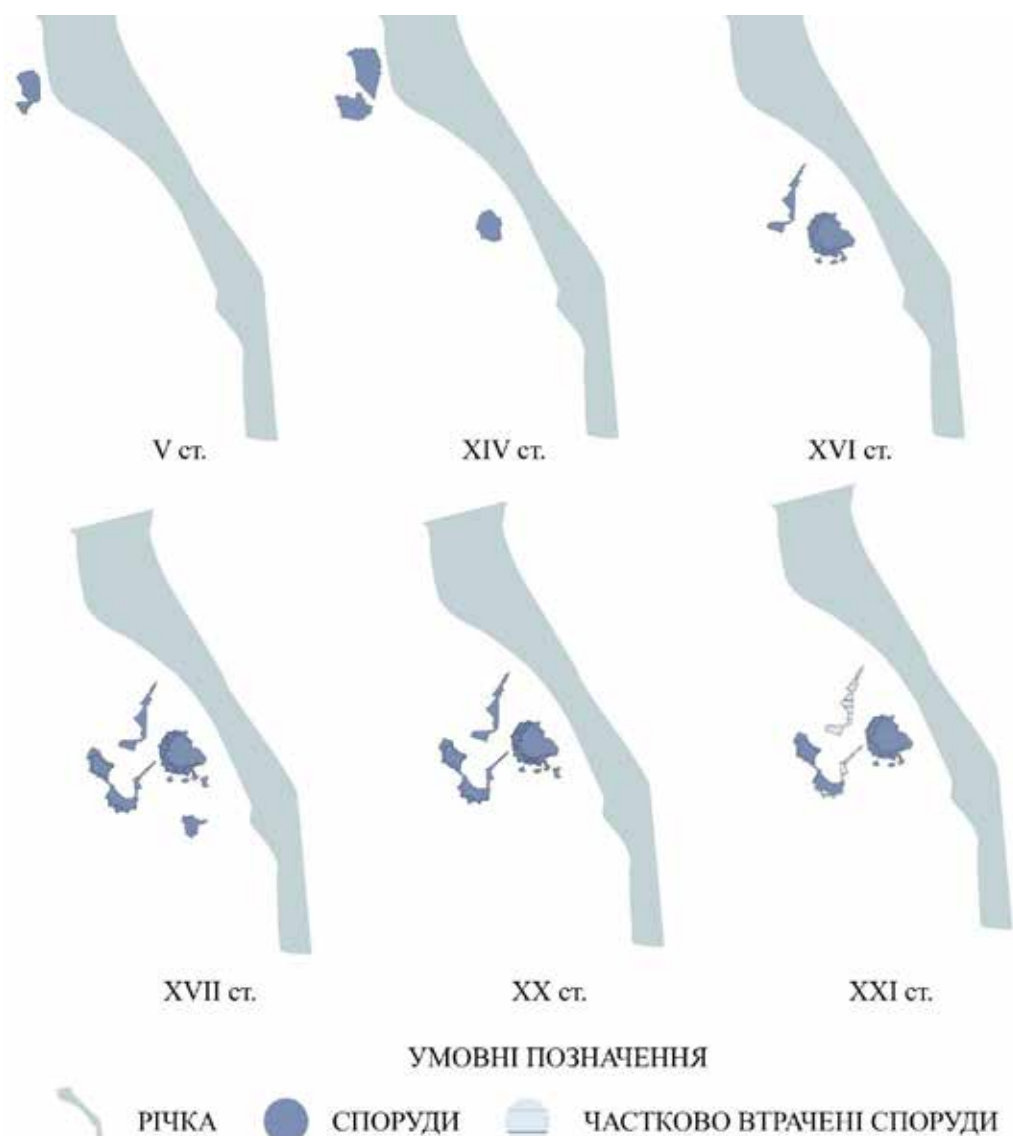

Рис. 1. Історичні етапи формування фортифікаційних споруд Києва

Рис. 2. Сучасний стан валів Васильківського укріплення

Редюїт № 1

Башта № 2

Башта № 3

Рис. 3. Склад споруд Васильківського укріплення

Споруди які відносяться до Васильківського укріплення мають задовільний стан. Одна частина знаходиться в приватній власності, інша використовується як військова частина (рис. 3).

Проте їх призначення могло б бути розширеним та націленим на громадські проблеми. Це б допомогло охопити більший спектр можливостей для залучення фінансування на їх утримання та привернути увагу оточуючих.

Ці споруди мають великий потенціал для їх подальшого використання. На прикладі Тюремного замку та прилеглої до неї території валів проведено аналіз розвитку та інтеграції нового функціоналу для подальшого використання. Означені об'єкти входять до складу Васильківського укріплення, проте наразі частина територій це приватна власність. Різні клаптики території можливо об'єднати у єдиний комплекс та дати їм право на існування. Адже наразі немає єдиної концепції, яка б допомогла власникам територій зрозуміти про можливість отримувати максимум користі від незадіяних пустих ділянок.

Першою пропозицією буде провести ряд робіт, які включають в себе ревіталізацію та часткову реконструкцію будівлі Тюремного

замку. Підсилення внутрішніх несучих конструкцій та очищення фасадів дасть змогу в подальшому експлуатувати її та наповнити новим функціоналом. Для такого типу споруд змістовним буде створити історичний музей. Таке поєднання зовнішнього оформлення фасаду та просторової композиції буде гармонійним та доречним.

Основна роль музеїв це збереження історичних артефактів, картин, скульптур, реліквії, що представляють історію та культуру світу. Це робить їх невід'ємною частиною життя кожної країни. Завдяки музеям ми можемо зберегти нашу ідентичність і дізнатися про те, як люди жили та працювали. Україна має багату культурну спадщину, яка охоплює різноманітні галузі – від історії та традицій до літератури, мистецтва, науки та техніки. Тому такі заклади мають стати ключовими місцями зберігання та презентації цієї спадщини.

Проте слід зазначити, що зараз данні установи не являються популярними серед більшої частини населення, тому одним з найважливіших завдань на сьогоднішній день є їх популяризація. Традиційні формати експозицій та виставок можуть бути надто статичними та нецікавими для аудиторії [17]. Тому цифрові технології можуть стати ефективним

інструментом для привернення уваги та створення більш цікавого та динамічного відвідування. Вирішити проблеми музеїв можна за допомогою декількох кроків:

- Організація різноманітних подій: проведення виставок, лекцій, майстер-класів та театралізованих екскурсій, що сприятимуть активній взаємодії відвідувачів з експозиціями.

- Використання сучасних технологій: застосування голограм, мультимедійних проєкторів, аудіосистем та лазерної підсвітки може створити вражаючі ефекти та справити враження на відвідувачів [8].

- Залучення ЗМІ: така співпраця допоможе популяризувати події та заходи музею серед широкої аудиторії.

- Використання хмарних технологій: таке рішення буде ефективним для зберігання, обробки даних та доступу до цифрових колекцій через Інтернет, що розширить можливості музею та забезпечить доступ до них в будь-який час і з будь-якого місця.

- Створення та розробка мобільних додатків, які допоможуть відвідувачам легко отримати доступ до інформації про експонати та проводити віртуальні екскурсії по музею, також це можуть бути інтерактивні експозиції.

- Використання соціальних мереж може залучити нову аудиторію та збільшити свою популярність. Музеї можуть використовувати популярні соціальні мережі, такі як

Facebook, Instagram, Twitter, щоб рекламувати свої заходи та виставки.

- Впровадження віртуальних подорожей галереї з аудіо супроводом історичних відомостей про експонати.

Завдяки цим інноваційним підходам, музеї зможуть зацікавити широкую аудиторію, зокрема молодше покоління, та зберегти свою актуальність у сучасному цифровому світі [9].

Наступне питання, яке варто підняти, це занедбана територія валів. Проблеми, які виникають, пов'язані зі забезпеченням та недостатнім попитом серед населення. Однак, шляхом створення меморіального парку та застосування принципів популяризації можна вирішити ці проблеми і залучити більше відвідувачів. Це може стати не тільки основними центрами розповсюдження історичних подій різних епох, а також забезпечить зручність для пересування відвідувачів. Створення такого середовища допоможе облаштувати занедбану територію до прилеглих житлових комплексів та сформувати нові більш зручні пішохідні зв'язки.

Для досягнення цих цілей можуть бути використані додаткові заходи:

- Розвиток інфраструктури: розробка прилеглих територій, включаючи створення додаткових зон відпочинку, кафе, магазинів створить комфортні умови та підвищить кількість та частоту їх відвідувань.

Рис. 4. Схема генплану з пропозицією створення нового середовища

- Співпраця з місцевими туристичними агентствами: це може сприяти поверненню туристів та забезпечити пакетні пропозиції для людей, що включають музейні екскурсії.

- Організація тематичних заходів та фестивалів: проведення заходів, присвячених історичним подіям, традиціям та культурі, допоможе залучити увагу широкої аудиторії.

Все це можемо об'єднати у загальну назву музейний комплекс, який включатиме в себе підсистеми внутрішнього (будівля) та зовнішнього (алея) середовищ (рис. 4).

ВИСНОВКИ

Пам'ятки культури підтримують різноманітність світу й роблять істотний внесок

ЛІТЕРАТУРА

[1] Bray T. L. *The Future of the Past: Archaeologists, Native Americans, and Repatriation*. School for Advanced Research Press, 2014.

[2] D. Rakhmonov, B. Toshpo'latova. *Preservation of historical monuments of Ferghana region* : Scientific progress, 2021.

[3] F.Kh. Kaliba. *Conservation and Restoration of Archaeological and Historic Buildings Some successful experiences: the Department of Architecture is a fact of technique and technology*. Jordan, 2016.

[4] Markovskiy A. I. *The image of fortifications in the Kyiv architecture at the first half of the 20th century. Current issues in research, conservation and restoration of historic fortifications*. Chelm, 2019. N.11. P. 151–160. ISSN 2544-6517.

[5] Markovskiy A. I. *Transformation of city-forming accents on the example of fortifications in the sacred part of Kyiv. Current issues in research, conservation and restoration of historic fortifications*. Chelm, 2018. N.10. P. 87–91. ISSN 2544-6517.

[6] R. Kirkbrid. *Architecture and Memory: The Renaissance Studioli of Federico da Montefeltro* : Columbia University Press. USA, 2008

[7] Андерсон Д. *Цифровий музей: стратегії, практика, перспективи*: видавництво Соломії Павличко «Основи». Київ, 2017. С. 336.

[8] Вечерський В. *Проектування музейної інфраструктури в контексті охорони пам'яток. Музеї та реставрація: матеріали Міжн. наук.-практ. конф., м.Київ, 4-6 черв. 2017. Київ, 2017. С. 68–71.*

[9] Жукова О. *Сучасні практики ревіталізації пам'яток палацово-паркової архітектури (на прикладі палацу Лянцкоронських-Урбанських XIX – поч. XX ст. в с. Тартаків Львівської обл.): Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музеєзнавство і пам'яткознавство, 2(2), 105–113. Київ, 2019.*

[10] Кличко Ю. *Практики розвитку креативного підходу в освітній діяльності музею. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музеєзнавство і пам'яткознавство. 2018. № 1, С. 12–20.*

у збалансований розвиток країни й людської цивілізації в цілому, що й визначає відповідальність держави за збереження своєї спадщини й передачу її наступним поколінням. На сьогодні основне завдання кожного народу – це не просто забезпечити цілісність їх надбань, а впровадити заходи, що передбачають залучення архітектурних та ландшафтних цінних здобутків до сучасних потреб. Залучення історичних комплексів до нових функцій може мати позитивний вплив на розвиток міст та сприяти залученню туристів із відповідними економічними перевагами. А завдяки сучасним технологіям доволі легко створити цікаве та змістовне дозвілля для відвідувачів.

REFERENCES

[1] Bray, T.L. (2014). *The Future of the Past: Archaeologists, Native Americans, and Repatriation*. School for Advanced Research Press.

[2] Rakhmonov, D & Toshpo'latova, B. (2021). *Preservation of historical monuments of Ferghana region. Scientific progress, 6*. Retrieved from [https:// www.scientificprogress.uz](https://www.scientificprogress.uz) [in Kazakhstan].

[3] Kaliba, F.Kh. (2016). *Conservation and Restoration of Archaeological and Historic Buildings Some successful experiences*. Amman: The Department of Architecture is a fact of technique and technology [in English].

[4] Markovskiy, A. (2019). *The image of fortifications in the Kyiv architecture at the first half of the 20th century. Current issues in research, conservation and restoration of historic fortifications, 11*, 151–160.

[5] Markovskiy, A. (2018). *Transformation of city-forming accents on the example of fortifications in the sacred part of Kyiv. Current issues in research, conservation and restoration of historic fortifications, 10*, 87–91.

[6] Kirkbride, R. (2008). *Architecture and Memory: The Renaissance Studioli of Federico da Montefeltro*. New York: Columbia University Press [in USA].

[7] Anderson, D. (2017) *Tsyfrovyi muzey: stratehiyi, praktyka, perspektyvy* [Digital museum: strategies, practice, perspectives]. *Osnovy*, p.336. [in Ukrainian].

[8] Vecherskiy, V. *Proyektuvannya muzeynoyi infrastruktury v konteksti okhorony pam'yatok* [Design of museum infrastructure in the context of monument protection.]. *Muzeyi ta restavratsiya, materialy Mizhnarodnoyi naukovo praktychnoyi konferentsiyi* [Museums and restoration: materials of the International Scientific and Practical Conference]. Kyiv [in Ukrainian].

[9] Zhukova, O. (2019). *Suchasni praktyky revitalizatsiyi pam'yatok palatsovo-parkovoyi arkhitektury (na prykladi palatsu Lyantskorons'kykh-Urbans'kykh XIX – poch. KHX st. v s. Tartakiv L'viv's'koyi obl.)* [Modern practices of revitalization of monuments of palace and park architecture (on the example of the palace of Lyantskoronskiyi-Urbanskiyi XIX – early XX century in the village of Tartakiv, Lviv region).] *Bulletin of the*

- [11] Гонюкова Л., Козаков В., Ребкало В. Дослідження державних політик: методологія, процедури та європейські практики: Київ: НАДУ, 2018. С. 400.
- [12] Мілашовська О., Хаустова, К. Особливості менеджменту в музейній справі: наук. збірник Економічний простір, 2022. С. 144–147.
- [13] Ніколаєнко В., Зубричев О. Preservation of the Historical Architectural Environment in a Modern City : *International Journal of Engineering & Technology*, 2018.
- [14] Петров С. Оборонні споруди Києва Х-ХІХ ст. у контексті історії міста і загального розвитку військово-фортифікаційної справи. Львів: Експрес-Поліграф, 2012. С. 216.
- [15] Руденко С. Музей як технологія: монографія. Київ: Ліра-К, 2021. С. 436.
- [16] Салата О. Еволюція музею як соціокультурного інституту в умовах процесу глобалізації: наук. журн. Сумська старовина. 2013. № XL. С. 150–157.
- [17] Сидорчук Т., Шершунович А. Інновації в музейній справі як перехід від традиційних до цифрових форматів для популяризації музеїв. Політ: матеріали ХХІІІ Міжн. наук.-пр. конф. Київ, 4-7 квіт. 2023. С. 82–83.
- [18] Трифонова О. Музейна практика в умовах цифрової культури: проблеми та перспективи. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музезнавство і пам'яткознавство, 2019, 2. С. 102.
- [19] Шершунович А., Сидорчук Т. Музеї як провідна ланка розвитку культури післявоєнної відбудови України. Дизайн і мистецтво України у часи національного супротиву: матеріали Міжн. наук.-пр. конференції НАОМА, КРОК. Київ, 15 бер. 2023. Київ. 2023.
- [20] Яковець І. Комунікаційний простір сучасного музею як одна з основних категорій теорії музейної комунікації. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2014. № 4–5. С. 129–13.
- Kyiv National University of Culture and Arts. Series: Museum studies and monument studies*, 2(2), 105–113. [in Ukrainian].
- [10] Kliuchko, Y. (2018). Praktyky rozvytku kreatyvnoho pidkholdu v osvitiy diyal'nosti muzeyu [Practices of the development of a creative approach in the educational activities of the museum]. *Bulletin of the Kyiv National University of Culture and Arts. Series: Museum studies and monument studies*, 1, 12–20, doi: 10.31866/2617-7943.1.2018.147558 [in Ukrainian].
- [11] Honyukova, L., Kozakov, M. & Rebko V. (2018) *Doslidzhennya derzhavnoyi polityky: metodolohiya, protsedury ta yevropeys'ki praktyky* [Research of state policies: methodology, procedures and European practices]. Kyiv: NADU.
- [12] Milashovska, O., Haustova, K. (2022) Osoblyvosti menedzhmentu v muzeyniy spravi [Peculiarities of management in museum business]. *Economic Space*, 180, 144–147, doi:10.32782/2224-6282/180-23 [in Ukrainian].
- [13] Nikolayenko, V. & Zubrichev, O. (2018). Preservation of the Historical Architectural Environment in a Modern City. *International Journal of Engineering & Technology*, 3, 160, doi:10.14419/ijet.v7i3.2.14607.
- [14] Petrov, S. (2012). *Oboronni sporudy Kyyyeva 10th-19t st. u konteksti istoriyi mista i zahal'noho rozvytku viys'kovo-fortyfikatsiyanoi spravy* [Defensive structures of Kyiv of the 10th-19th centuries. in the context of the history of the city and the general development of military fortification]. Lviv: Polihraf-Ekspres [in Ukrainian].
- [15] Rudenko, S.B. (2021). *Muzey yak tekhnolohiya* [Museum as technology]. Kyiv: Lira-K [in Ukrainian].
- [16] Salata, O.(2013) Evolyutsiya muzeyu yak sotsiokul'turnoho instytutu v umovakh protsesu hlobalizatsiyi [The evolution of the museum as a socio-cultural institution in the conditions of the globalization process]. *Sums'ka starovyna*, XL, 150–157 [in Ukrainian].
- [17] Sydorчук, T. & Shershunovych, A. (2023). Innovatsiyi v muzeyniy spravi yak perekhid vid tradytsiynykh do tsyfrovyykh formativ dlya populyaryzatsiyi muzeyiv [Innovations in museum work as a transition from traditional to digital formats for the popularization of museums]. *Polit: materialy ХХІІІ Mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi* [Flight: materials of the XXIII International Scientific and Practical Conference]. Kyiv [in Ukrainian].
- [18] Trifonova, O. (2019) *Muzeyna praktyka v umovakh tsyfrovoyi kul'tury: problemy ta perspektyvy* [Museum practice in the conditions of digital culture: problems and prospects]. *Visnyk Kyyyiv'skoho natsional'noho universytetu kul'tury i mystetstv. Seriya: Muzeynavstvo i pam'yatkoznavstvo*, 2, 104, doi: 10.31866/2617-7943.2.1.2019.
- [19] Shershunovych, A. & Sydorчук, T. (2023). *Muzeyi yak providna lanka rozvytku kul'tury povoyennoyi vidbudovy Ukrayiny* [Museums as a leading link in the development of the culture of the post-war reconstruction of Ukraine]. *Dyzayn i mystetstvo Ukrayiny v chasi natsional'noho suprotyvku*, materialy Mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi [Design and art of Ukraine in times of national resistance, International Scientific and Practical Conference] Kyiv [in Ukrainian].

[20] Yakovets, I. (2014). *Komunikatsiynyy prostir suchasnoho muzeyu yak odna z osnovnykh katehoriy teoriiy muzeynoyi komunikatsiyi* [The communication space of the modern museum as one of the main categories of the theory of museum communication]. *Visnyk Kharkivs'koyi derzhavnoyi akademiyi dyzaynu i mystetstv*, 4–5, 129–133, doi: 10.33625/visnik2021.02.236 [in Ukrainian].

ABSTRACT

Shershunovych A. Use of innovative approaches to preserve and develop cultural heritage.

The article aims to show the importance of architectural monuments, in particular the objects of the Vasylkiv Fortification of the Kyiv Fortress, and how the modern development of cities affects the disintegration of the territories of historically important buildings. It also describes what ways of coping there are in our time and how to use objects so that they ensure the development of local initiatives.

The research methodology is based on a systematic approach, which includes the analysis of studies of architectural monuments and adjacent buildings, the chronology of construction and the development of the concept of preservation of historical heritage. Due to this, recommendations have been developed for the formation of adaptation of historical buildings to modern functions in the tourist route system.

The article deals with the actual problem of preservation of historical heritage. As a result, the specifics of adapting historical complexes to modern functions were determined, using the example of the Kyiv fortress. It is proposed to integrate monuments of architecture or landscape to stimulate economic development and support cultural development. The main proposal is to create a cultural environment, which will include a historical museum and a pedestrian memorial alley.

The use of modern technologies in the museum business is proposed in order to improve the number of visits and attract a new audience. The article examines innovative approaches, such as augmented reality, virtual tours, interactive exhibitions and mobile applications, which contribute to a more interesting and meaningful leisure time for visitors.

In order to achieve this goal, it is proposed to adapt cultural monuments for holding cultural events, concerts, exhibitions and other events. Based on this, recommendations were also made to replace the traditional formats of expositions and exhibitions with more modern ones aimed at creating a dynamic visit.

Key words: revitalization, Kyiv fortress, Vasylkiv fortification, architectural monument, public space, museum, digital technologies, fortifications, visitors, expositions, integration, heritage.

AUTHOR'S NOTE:

Shershunovych Alina, Master's student at the Department of Architecture and Spatial Planning, National Aviation University, Kyiv, Ukraine, e-mail: alinashershunovich@gmail.com, orcid: 0009-0001-6106-2649

Стаття подана до редакції 02.05.2023 р.